

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: J 1, 1-14

Text: Gn 1,1-3 *Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůň byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. I řekl Bůh: "Buď světlo!" A bylo světlo.*

Poselství Vánoc by se dalo stručně shrnout do věty: Bůh se stal člověkem. To je ovšem něco tak neslýchaného, něco tak nepochopitelného, že tomu lze jen těžko věřit. Mnohem přijatelnější by byla obrácená výpověď: Člověk se stal bohem. To vyznávají o Ježíši všichni ateisté a lidé nevěřící. Říkají: Ježíš, to byl obyčejný člověk. Ale církev si ho zbožštila, začalo ho uctívat jako svého boha a tak se tento člověk stal pro církev bohem. Proto ateisté nemají pravý důvod slavit Vánoce. Protože poselství Vánoc je přesně opačné, než co oni vyznávají. Věčný, všemohoucí, svatý a dokonalý Bůh se stal člověkem se všemi omezeními, které skýtá lidské tělo. Stal se člověkem bezmocným a trpícím. Tedy žádný fantasta, který si hrál na boha, ale Bůh, který oblékl lidské tělo. Nedokážeme si to ani dost dobře uvědomit a představit, co to znamená. Můžeme si například představovat, že by se nějaký člověk z lásky k myším, stal myší, a nechal se dobrovolně chytit do pastí, aby se do ní nechytly ostatní myši. Nebo kdo z vás by se chtěl stát třeba mouchou? Bůh se stal člověkem. Kdyby kdokoli z nás byl věčným a všemohoucím bohem, zda by se odhodlal k něčemu podobnému? Z lásky k lidem se stát jedním z nich. To je pro nás těžké si vůbec představit, protože jsme navyklí vnímat sami sebe jako vrchol stvoření. Ale co jsme ve vztahu k Pánu Bohu? Prach a popel. Proto v bibli čteme, že všichni, kdo to slyšeli, užasli nad tím, co jim pastýři vyprávěli.

Samozřejmě, že ten příměr se zvířaty není dokonalý, protože ještě dostatečně nevystihuje rozdíl mezi Bohem a člověkem. Evangelista Jan používá případnější výrazovou formu a sice poezii. Na začátku svého evangelia začíná velikým hymnem, básní na téma Božího stvořitelského slova. Parafrazuje první verš knihy Genesis a píše: „Na počátku bylo slovo, to slovo bylo u Boha, to slovo bylo Bůh.“ Kniha Genesis vypráví, že Bůh stvořil svět a celý vesmír svým slovem. Bůh svůj záměr vyslovil, a to slovo se stalo skutkem. Bůh řekl: „Buď světlo!“ A bylo světlo. Nebo Bůh řekl: „Vydej země rozmanité druhy živočichů“ a stalo se tak. A Jan v tomto smyslu vysvětluje vánoční událost – narození Krista. Boží slovo se takto stalo i člověkem. Narozený Ježíš je novým Božím stvořením. Apoštol Pavel to také tak chápal. Říká: My lidé jsme potomky toho prvního stvořeného člověka, Adama. Ale Ježíš Kristus je nový Adam. Nový člověk. Není to jen další z lidí stvořených k obrazu Božímu. Ježíš je ztělesněné Boží slovo. Vtělený Bůh. Tak jsme to četli: Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. Skrze toto své slovo Bůh stvořil všechny věci. Bez tohoto slova nepovstalo nic co jest. A to slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Bratři a sestry, tak se máme dívat na Ježíše Krista. Jako na toho, bez něhož bychom tu nebyli ani my. Tento Ježíš samozřejmě nemá nic společného se všemi těmi pohádkovými Ježíšky a Jezulátky, kterými se lidská bájeslovnost jen hemží. Ježíš je věčné a věčně platné Boží viditelné a slyšitelné slovo, které se stalo v konkrétním okamžiku dějin, které zaznělo do celého světa a které má stále moc tvořit něco nového. To, že se Slovo stalo tělem je samozřejmě lidsky nepochopitelné a nám se nikdy nebude dostávat lidských slov, kterými bychom to dostatečně vyjádřili.

Čemu ale můžeme rozumět, to je řeč Ježíšova lidského života. V jeho příběhu smíme číst jako v Božím slovu. Narození do bídy a chudoby světa, soucit s těmi nejpohrdanějšími a nejbídnějšími, bezmezná láska, která se nechala za nás ukřižovat. Může být něco srozumitelnějšího, než příběhem konkrétního lidského života vyjádřená Boží láska k člověku? Proto Ježíš neustále opakuje: Kdo vidí mne, vidí Otce. Já a Otec jedno jsme. Když sledujete Ježíšův život a jeho oběť na kříži, tak víte jasně jaký je Bůh, kdo to je a co dělá. A tímto způsobem k nám mluví i betlémské jesličky a chudý chlév. Ještě nikdy nebyl Bůh tak blízko lidem jako v Ježíši Kristu. On se stal jedním z nás.

Bratři a sestry, vidíme všude kolem sebe, jak si nevěřící lidé nevědí s Vánocemi rady. Tuší, že Vánoce mají být radostné, pokojné, má všude zavládnout mír a láska, lidé mají být k sobě hodnější a laskavější. Ale nějak se to pořád nedaří naplňovat. Protože chybí ten pravý zdroj toho všeho. A tak lidé hledají náhradní zdroje radosti. Chtějí si udělat radost množstvím dárků, nakupují, shánějí, vaří, pečou a smaží, ale duchovní prázdnota zůstává. Pravou radost z Božího vtělení prostě nenahradíš. A tak nezbyvá, než po vzoru pastýřů nebo po vzoru mudrců jít a sklonit se před tím Božím dítětem. Každý na to může jít svou cestou. Někomu je blízké přijít k Ježíši jako ti prostí nevzdělaní pastýři, kterým to anděl rovnou ohlásil, pro jiné schůdnější cesta přes moudrost a vzdělání, a jako mudrce je různá znamení a poznání dovedou k témuž Ježíši. Proto se u jesliček setkávají lidé obyčejní i významní, poddaní i králové. Je jedno, jakou cestu zvolíte vy. Ale pravou radost a pravý pokoj naleznete jen ve víře, že v tom narozeném dítěti Ježíši, se Bůh sklonil i k vám. Tam, u děťátka v jeslích máme k Bohu nejbližší. Pospěšme tam, ať prožijeme opravdu radostné vánoce.

Modlitba: *Laskavý Otče, který jsi k nám přišel ve svém Synu, děkujeme ti, žeš nám dal dočkat se zase Vánoc a připomínat si, že tu ve světě, všelijak temném, nejsme sami, ale že jsi tu s námi a spolu s námi neseš všecku naši bídu i náš hřích. A tak se už nemusíme bát, když ty nás držíš za ruku a vedeš do světla, navzdory všem temnotám, která je v nás i mezi námi. Amen.*